

Ohje päivitetty 17.5.2020

Syklofosfamidi (esim. Sendoxan®)

Vaikuttava aine

Syklofosfamidi

Vaikutustapa ja käyttöaiheet

Eräissä reumasairauksissa imusolujen toiminta on häiriintynyt. Tähän pyritään vaikuttamaan ns. immunosuppressiivisilla lääkkeillä eli solunsalpaajilla. Syklofosfamidi on tällainen lääke. Joskus syklofosfamidi-hoitoa annetaan nivelreumaa sairastaville. Useammin sitä käytetään systeemisten verisuonitulehdusten ja vaikeiden SLE-muotojen peruslääkkeenä. Vaikutus ilmaantuu 1–3 kuukauden kuluessa.

Annostus ja ottotapa

Lääke on 50 mg:n tabletteina. Keskimääräinen hoitoannos vaihtelee 1.5–2.5 mg painokiloa kohden vuoro-kaudessa (1–4 tablettia/päivä). Lisäksi lääkettä voidaan antaa suoraan laskimoon tiputuksena eli ns. suonensisäisenä pulssihoitona. Tabletit niellään kokonaisina mieluiten tuntia ennen aterialaunsaan nesteen kera. Mikäli vatsaärsytys on voimakasta, tabletit voidaan ottaa myös aterian yhteydessä. Lääkkeet on syytä ottaa aamulla ja päivällä rakkoärsytyksen vähentämiseksi. Suonensisäisen annostelun yhteydessä käytetään rakkoa suojaavaa lääkitystä.

Haittavaikutukset

Jos haittavaikutuksia esiintyy, niistä tavallisimpia ovat pahoinvointi tai hiusten harveneminen. Luuydinhaittavaikutus voi olla vakava ja siitä syystä verisolujen lukumäärää on seurattava. Lääkehoidon aikana voi alttius tulehduksiin lisääntyä. Kuumeisten tulehduksautien hoidon aikana lääkitys pitää tauottaa. Muita mahdollisia haittavaikutuksia ovat kuukautisten poisjäänti, siittiöiden

muodostushäiriöt ja virtsarakko-ärsytys. Hoitoa jatketaan vain poikkeustapauksissa yli kahden vuoden ajan. Rakkoärsytyksen minimoimiseksi tulee juoda runsaasti vettä ja huolehtia rakon tyhjentämisestä usein.

Leikkaukset

Lääkitys kannattaa tauottaa viikko ennen ortopedisia leikkauksia ja lääkitystä voidaan jatkaa 2 viikon kuluttua, kunhan haava on parantunut. Korkeampiin puhtausluokkiin kuuluvien elektiivisten leikkausten yhteydessä suositellaan lääkityksen yksilöllistä arviota.

Raskaus ja imetys

Raskauden ja imetyksen aikana lääkettä **ei saa käyttää**. Huolehdi lääkityksen aikana luotettavasta ehkäisystä! Raskautta suunniteltaessa lääkitys on lopetettava viimeistään 3 kuukautta ennen raskautta. Suositus koskee myös miehiä.

Rokotukset

Elimistön puolustuskykyyn vaikuttavan lääkityksen aikana otettujen rokotusten vasteet voivat jäädä alhaisemmiksi kuin muulloin. Influenssarokotusta suositellaan otettavaksi. Eläviä heikennettyjä rokotuksia kuten keltakuumerokotusta tulee tämän lääkityksen aikana välttää.

Seurantakokeet

Katso erillinen reumalääkkeiden seurantaohje. Seurantakokeet otetaan terveyskeskuksessa, jossa tulokset tarkastetaan.